

DĖL KLAUSIMO ĮTRAUKIMO Į 2025 M. RUGSĖJO 9 D. LR TRIŠALĖS TARYBOS POSĖDĮ

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija ir Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos Respublikos trišalės tarybos narės, kreipiasi **dėl klausimo apie Lietuvos pozicijos atstovavimą 11-ojoje Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją pasirašiusių šalių konferencijoje įtraukimo į artimiausią Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį**, kuris numatomas š. m. rugsėjo 9 d.

Š. m. lapkričio 17-22 d. Šveicarijoje vyks 11-oji Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją (toliau – Konvencija) pasirašiusių šalių konferencija (angl. *Eleventh Session of the Conference of the Parties to the WHO Framework Convention on Tobacco Control*), kurioje dalyvaus ir Lietuvos poziciją atstovaus ir mūsų valstybės delegacija.

Pažymėtina, kad artėjančiuose Konvenciją pasirašiusių šalių konferencijos posėdžiuose bus diskutuojama aktualiais klausimais, kurie palies ne tik sveikatą, bet ir aktualius mokestinius, reglamentavimo ir kitas su tabako kontrole susijusias sritis. Akivaizdu, kad šio susitikimo metu **priimti sprendimai ir išipareigojimai Lietuvai yra itin svarbūs, nes tiesiogiai palies tiek Lietuvoje dirbančius darbuotojus, tiek pramonę, verslus ir įmones**. Manome, kad diskutuojant dėl šių sprendimų ir konkrečios pozicijos, turi būti įvertinti visi ekonominiai rodikliai, kitaip – gali nukentėti šalies ekonominis augimas, darbo vietos ir darbuotojų bei jų šeimų gerovė.

Nepaisant to, kad artėjančiame Konvenciją pasirašiusių šalių konferencijos susitikime savo poziciją pristatys ir Lietuvos delegacija, dėl darbotvarkės klausimų visiškai nėra diskutuojama viešai. Nesuprantama, kodėl **į diskusiją ir pozicijos aptarimą nėra įtraukti socialiniai partneriai, nėra konsultuojamasi nei su svarbiausiomis darbuotojų interesus ir teises ginančiomis organizacijomis, nei su verslą atstovaujančiomis asociacijomis**. Apmaudu, kad šioje srityje nėra plėtojamas socialinis dialogas bei nėra skaidriai ir aiškiai komunikuojama, su kokia pozicija į šį aktualų susitikimą vyks Lietuvos atstovai.

Atsižvelgus į konferencijoje svarstyti numatytų klausimų svarbą, aktualu, kad į Lietuvos pozicijos derinimą ir pasirengimą būtų įtrauktos visos suinteresuotos šalys ir socialiniai partneriai. Manome, kad **darbuotojus ir darbdavius atstovaujančios organizacijos turi teisę ir pareigą būti informuotos apie valstybės pasirengimo šiam susitikimui eigą, turi ir gali dalyvauti parengiamajame darbe bei pasisakyti aktualiais klausimais, išreikšti savo poziciją, darbuotojų, pramonės ir verslų interesus**.

Remiantis gerąja Lietuvos pozicijos atstovavimo tarptautinėse organizacijose praktika bei **ankstesne Lietuvos Respublikos trišalės tarybos pozicija bei rekomendacija dėl socialinių partnerių įtraukimo į šio formato Lietuvos atstovavimo ir pozicijos derinimo procesą**, prašome įtraukti klausimą dėl Lietuvos pozicijos atstovavimo 11-ojoje Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją pasirašiusių šalių konferencijoje į artėjančio Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę.

Primintina, kad 2023 m. rugsėjo 5 d. posėdžiavusi Lietuvos Respublikos trišalė taryba svarstė susijusį klausimą dėl „Socialinių partnerių įtraukimo į Lietuvos pozicijos 10-ojoje Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją pasirašiusių šalių konferencijoje derinimo“ ir **priėmė Lietuvos Respublikos trišalės tarybos sprendimą kreiptis į valstybės institucijas siūlant**, kad dėl Lietuvos pozicijos 10-ojoje Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją pasirašiusių šalių konferencijoje būtų konsultuojamasi su darbdavių ir darbuotojų atstovais.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, **prašome, kad Lietuvos Respublikos trišalė taryba ši kartą taip pat pasisakytų**, kad su Šveicarijoje vykšančio susitikimo darbotvarkės klausimais susijusios Lietuvos pozicijos būtų derinamos viešai, o į derinimo procesą būtų įtrauktos atsakingos institucijos, suinteresuotos šalys ir socialiniai partneriai.

Remiantis gera praktika bei siekiant stiprinti socialinį dialogą, prašome, kad **Trišalė taryba išsakytų nuomonę, jog Lietuvos pozicija dėl 11-oje Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją pasirašiusių šalių konferencijoje svarstomų klausimų būtų:**

1) derinama skaidriai ir viešai, o į derinimo **procesą būtų įtrauktos visos kompetentingos institucijos** (įskaitant Vyriausybės kanceliariją, Finansų ministeriją, Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, Užsienio reikalų ministeriją, Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, Valstybinę mokesčių inspekciją, Muitinės departamentą ir kt.), **suinteresuotos šalys ir socialiniai partneriai;**

2) **suderinta su Lietuvos darbuotojų ir darbdavių interesais** ir neviršytų bei neprieštarautų tiek nacionaliniuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintam, tiek Europos Sąjungos mokestiniam ir teisiniam reguliavimui.

Atsižvelgiant į klausimo skubumą ir tai, kad pozicijos artėjančiam lapkričio 17-22 d. Šveicarijoje vykšančiam susitikimui jau turėtų būti derinimo procese, **prašome, kad keliamas klausimas būtų aptariamasis artimiausiame Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdyje, š. m. rugsėjo 9 d.**

Kadangi artėjančiame Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją pasirašiusių šalių susitikime svarstomi klausimai peržengia pagrindinės Lietuvos poziciją derinančios institucijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo sritį ir yra susiję su ne vienos Lietuvos institucijos kompetencijos sritimi, **prašome, kad Lietuvos Respublikos trišalės tarybos rekomendacijos dėl Lietuvos pozicijų derinimo šiam susitikimui būtų adresuotos ir kitoms susijusioms valstybės institucijoms** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

Pagarbiai

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos l.e.p pirmininkė Dalia Jakutavičė

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė